

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 február 2.

32. szám

Majelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

A rombolás utja

Irta: Gráber László dr.

A magyar sajtó alig egy pár sorban regisztrálta azt a hírt, hogy az igazságügyminiszter a költségvetés tárgyalása alkalmával a pénzügyi bizottságban bejelentette a háboru előtti szerb királyság területén a városi és járási bíróságoknak, vagyis az összes egyes bíróságoknak beszüntetését. Ha a magyar sajtó és a magyar közönség ismerné ezeknek a bíróságoknak a hatáskörét, keletkezésük okait és történetét és azt a messzemenő célt amit ezeknek a bíróságoknak megszüntetése szolgál, nem tért volna napirendre a kérdés felett abban a tudatban, hogy ez a kérdés a Vajdaság népét nem érinti és nem érdekli.

A háboru előtti szerb királyság büntető és polgári perjoga nem ismerte sem a bírói büntető vizsgálatot, sem a polgári ügyekben meghozott ítéletek bírói uton való végrehajtását. Mindkét funkció, a bünesetek kivizsgálása és polgári ítéletek végrehajtása a közigazgatási hatóság, az állami rendőrség hatáskörébe tartozott.

A büncselekmények kivizsgálása súlyosan kihat az állampolgárok személyes szabadságára, a polgári ítéletek mikénti végrehajtása pedig az állampolgárok vagyoni viszonyaira.

Eppen ezért mind a két funkciót csak az olyan szervezet kezébe lehet megnyugvással letenni, melynek az államhatalom mindenkorli gyakorlójától való függetlenségét a jogrendszer intézményesen biztosítja és ezáltal az ezen funkciókat elvégző állami szervek pártatlanságát az emberi lehetőség határain belül garantálja.

Már pedig a közigazgatás általában és a rendőrhatalóság különösen minden államban többé vagy kevésbé függő viszonyban volt és van a központi kormányhatalomtól. A függőség mérve elméletileg attól függ, hogy az ország alkotmányos berendezése a demokrácia, vagy a kormányhatalom mindenhatóságának elve alapján épült-e ki, gyakorlatilag pedig attól, hogy demokratikus és törvénytisztelő, avagy reakciós és csak a pártpolitikai szempontokat respektáló kormány áll-e az ország élén.

Akármilyen is egy ország közigazgatási szervezete és akármilyen is egy ország kormányának politikai iránya, le nem tagadható tény az, hogy a közigazgatási apparátus a kormány politikájának végrehajtója, hogy működésében nem tisztán és kizárólag a jog parancsa, hanem — és pedig nem csak mellesleg — a politikai célszerűség szempontjait irányítják, aminek kö-

vetkezménye az, hogy ezek a szempontok érvényesülhetnek és érvényesülnek ott is, ahol az állampolgárok személyes szabadsága és vagyoni érdekei minden politikumtól mentesen forognak kockán. Természetes tehát, hogy az ilyen kényes hatáskörben a közigazgatási és különösen a rendőri hatóságok nem funkcionálhatnak kifogástalanul.

A háboru előtti szerb királyság törvénykezésének története bebizonyította ennek a tételnek a helyességét, bebizonyította azt, hogy a bünyői vizsgálatnak és a polgári ítéletek végrehajtásának, tehát eminenter bírói funkcióknak a rendőrség hatáskörébe való utalása, tömértelen visszaéléseknek lett meleg ágyává és az egyéni szabadságnak valóságos veszedelmévé.

Egyáltalában nem tartozott a ritkaságok közé, hogy emberek költött büncselekmények gyanuját alatti — akár politikai bosszúból, akár rendőri önkényből — hónapokig, sőt évekig sinylődtek előzetes letartóztatásban a rendőri hatóságok fogházaiban, a míg az ítélőbírósnál nem derült ki az ártatlanságuk, mert hisz a bíróság, amely a letartóztatás kérdésében a bünvádi eljárás legelőjén döntött, csak a feljelentés alapján határozhatott. Viszont az sem tartozott a lehetetlenségek közé, hogy egész közönséges büncselekmények tettesének ki nyomozása hiusult meg a rendőri hatóságok kezén.

Egész természetesnek találta mindenki, hogy megítelt jogos követelést csak akkor lehetett az adóson megvenni, ha az a kormányzó politikai érdekeit nem sértette, viszont kérlelhetetlen szigorral csapott le a végrehajtás olyanokra és tette tönkre egzisztenciájukat akik nem voltak kedvencei a rendőri hatóságoknak.

Ezek a visszaélések indították arra a radikális pártot, amely a háboru előtt a jogállam kiépítését, az államhatalmi funkciók elválasztását, a hatósági önkény kiküszöbölését és a személyes szabadság körülbástyázását nemcsak programként hangoztatta, hanem intézményesen is megakarta valósítani, hogy a büntető vizsgálatokat és a polgári ítéletek végrehajtását kivégye a rendőri hatóság kezéből; és külön e célra szervezett semmiféle más funkcióval meg nem bízott bíróságokra ruházta, amelyekben a szerb törvénykezés rendszerétől eltérve, nem kollégiumokra, hanem egyes bírákra bízta a bírói hatalom gyakorlását.

A radikális párt ennek az intézménynek meghonosítását a jogállam eszméjének érvényesüléseként

és a személyes szabadság intézményes biztosításaként ünnepelte és teljes joggal.

Fölösleges még említeni is, hogy ebben az alkotásban a jogállamért rajongó, a személyes szabadság biztosításáért mindenre kész Protics Stojának, a radikális párt egykori halhatatlan vezérének oroszlanrésze volt.

És most ugyanannak a pártnak egy kicsinyke minisztere ragadja kezébe a csákányt, hogy kikezde a jogállam pilléreit és visszavesse a régi szerb királyságot a rendőri önkény és minden hatóságának abba a vadonjába, ahol ezelőtt ötven évvel sinylődött.

Ne mondja azt senki, hogy végre is ez csak a régi Szerbia és a Szerbiában megválasztott képviselők ügye. Ez országos ügy, melynek mikénti eldöntése azt jelenti, hogy a jogállam kiépítésének vagy lerombolásának útjára akarunk-e lépni, a fejlődő demokrácia és a modern hatadás nyílt egyenes útjáról vissza akarunk-e kanyarodni a reakció fertőjébe.

Ez állana még akkor is, ha helytálló volna az igazságügyminiszter ama indokolása, hogy ezeket a bíróságokat azért szüntetik be, mert a mi járásbíróink mintájára akarja átszervezni.

Ugyan mi az akadálya annak, hogy ezek a bíróságok az átszervezés időpontjáig jelenlegi szervezetükben működjenek tovább?

Mi a rejtett célja annak, hogy a bizonytalan intervallum alatt ezeknek a bíróságoknak funkcióit a rendőri hatóság gyakorolja, amikor az az egy bizonyos, hogy a bíróság és rendőrség munkája között olyan a különbség a bíróság javára, hogy amint azt egy kiváló szerbiai politikai találóan megjegyezte, az összehasonlítás egyáltalában lehetetlen.

Mi rejlik valójában eme takarékosági szempontokkal is alátámasztott költségvetési kodifikáció mögött, arra rávilágít a belügyminiszternek egy nyilatkozata, aki a „bünvizsgáló hatóságok egységes szervezetéről” ígér az egész országra kiterjedő törvényjavaslatot.

Vagyis a belügyminiszter és nem az igazságügyminiszter akar gondoskodni a bünvizsgáló hatóságok megszervezéséről, ami azt jelenti, hogy a kormány az egész országban megakarja szüntetni a bírói büntető vizsgálatot és helyébe be akarja hozni a kizárólagos rendőri inkvizíciót.

Ez pedig már ugyebár országos ügy.

Nem idegenkedik itt senki a jogrendszer egységesítésétől. Nem él itt semmiféle ellenszenv a régi Szerbia közbiztonsági intézményeiről. Próbálja meg a belügyminiszter kiterjesz-

teni az egész országra a demokratikus szerbiai sajtótörvényt, vagy a gyülekezési és egyesülési jogot szabályozó törvényt. Meglátja, milyen kitörő lelkesedéssel fogadják az országban ezt a bejelentését.

Csak hogy ehelyett készül mindkét fronton egy reakciósabb unifikáló javaslat, de az ellen minden demokratikusan gondolkodó embernek és különösen minden kisebbségi politikusnak tiltakoznia kell, hogy a jog egységesítésének és a régi szerbiai jogrendszer restaurációjának csempészlobogója alatt, lerombolják a személyes szabadság bírói biztosítékait, felborítsák az alkotmánynak az államhatalom ágazatainak felosztásáról szóló tételét és a sokat hangoztatott demokratikus haladás helyett kikezde a jogállam alapjait és a kiszédett gránitkockákból fellegvárat építsenek a rendőri mindenhatóság védelmére.

Amikor a költségvetésnek eme megtakarítási tétele fölött fognak szavazni, gondoljanak erre a Vajdaság és különösen a Német-Párt összes képviselői.

Pasics és Nincsiccs visszaérkeztek Beogradba

Beogradból jelentik: *Pasics* miniszterelnök és *Nincsiccs* külügyminiszter pénteken reggel 8 óra 20 perckor érkeztek vissza Beogradba. A miniszterekkel együtt érkezett meg *Sumonte* beogradi olasz ügyvivő és *Bordero* tábornok is, aki tevékeny részt vett az olasz barátsági szerződés létrehozásában.

A miniszterelnököt és külügyminisztert a pályaudvaron *Trifkoviccs* miniszterelnökhelyettes, *Vuciccs* belügyminiszter és *Kojics* közlekedésügyi miniszter fogadták. Megjelent a fogadtatáson az olasz követség személyzete, valamint a külügyminiszterium több magasrangú tisztviselője is.

Nincsiccs külügyminiszter megérkezése után egy újságíró kérdésére a következőket mondotta:

— *Meg vagyunk elégedve, mert elvégeztük mindazt, amit el kellett végeznünk.* A legrövidebb időn belül a parlament elé terjesztjük ratifikálás végett úgy a fiumei egyezményt, mint az Olaszországgal kötött barátsági egyezményt.

Pasics miniszterelnök is kijelentette, hogy nagyon meg van elégedve az Olaszországgal folytatott tárgyalások eredményével.

Pénteken délután rövid minisztertanács volt, amelyen *Pasics* miniszterelnök referált az olasz kormányral, valamint a Vatikánnal folytatott tárgyalásokról. *Trifkoviccs* miniszterelnökhelyettes beszámolt a *Pasics* távolléte alatt történetekről, a kormány munkájáról és a parlamenti helyzetről.

Az olasz Fiume

Izgalom a rövidzárlat miatt

— Kiküldött munkatársunktól —

Fiume diszben, fellobogóva, kivilágítva. A fiumeiek ünneplik az annexiót s ünneplik D'Annunziót, közben itt-ott elvétve Jugoszláviát is életetik már, csak Zanellát szidják, a hazaáruló emigránst.

A fiumei polgárság küldöttsége Rómában volt köszönteni Mussolinit s a miniszterelnök Fiuménak ajándékozta azt az aranytollat, amellyel a jugoszláv-olasz megegyezést aláírták.

— Ime a fegyver. — mondotta — amellyel Fiumét meghódítottuk.

Ez a kijelentés ugyan csöppet sem hízog D'Annunzióra, mert a költő váltig azt bizonyítja, hogy Fiume annexiója az ő diadalmas fegyvereinek köszönhető. A fiumeiek, noha D'Annunzió-pártiak, az ajándékkal így is nagyon elégedettek, a tollat hazahozták s a városházán őrzik örök ereklyeként.

A csütörtöki nagy demonstráció egyébként kellemetlen előjelekkel kezdődött. Szerdán este a Piazza Dante-n a nacionalista szervezetek nagy felvonulást rendeztek, amikor a villanyfényben uszó városra egyszerre sötétséget vonult. A sötétséget a fiumeiek rossz omen-nek tekintették, a derék nacionalista szervezet annyira megijedt a sötétségtől, hogy a fascisták térdreborultak s hangos fohással könyörögtek a Madonnához, hogy védje meg az olasz Fiumét. Példájukat a parádé megbámulására felvonult lakosság is követte s az esti órában Fiume főtere siró fohászkodástól volt hangos. Mindenki merényllettől rettegett.

Kiderült aztán, hogy a sötétséget rövidzárlat okozta, a villanytelep gépei az ezerötszáz új lámpához, amit a kivilágításra felszereltek, gyöngék voltak. Ezért aludt ki a világosság Fiumében.

A rossz omen után a parádé zavartalanul folyt le.

Nem tünt el

„az eltűnt novisadai fakereskedő“

Reiner Lajos csak néhány napra utazott Budapestre és nem hagyott hátra adósságokat

A napokban az a hír terjedt el Novisadon és Suboticán, hogy Reiner Lajos novisadi kereskedő tetemes adósságok hátrahagyásával hirtelen eltűnt Novisadról, miután butorait előbb elárverezte és fatelepének árukészletét forgalmi áron alul kiárusította. Ez a hír egyes vajdasági lapokban is napvilágot látott és mindenütt meglepetést keltett, mert Reinert becsületes embernek és szolid kereskedőnek ismerték.

A »Bácsmegyei Napló« novisadi munkatársának jelentése szerint a Reinerrel elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. Reiner, akinek a strand mellett van nagy fatelepé másfél év óta, a novisadi Slovenska Bankával állt csak üzleti összeköttetésben, amit a bank december 31-én megszüntetett, újabb feltételeket állapítva meg. A tárgyalások azonban nem vezettek eredményre és ezért Reiner négy-öt nappal ezelőtt Budapestre utazott, hogy a bank kiállítására és üzlete fentartására szükséges összeget megszerezze.

Az ügyre vonatkozólag Kirjakovics, a Slovenska Banka igazgatója a következőket mondotta munkatársunknak:

— December 31-ig bankunk finanszírozta Reiner üzletét, akinek tényleg volt tartozása a banknak szemben, azonban ezt teljesen fedezi a fatelepen levő nagymennyiségű fa és így nem felel meg a valóságnak az sem, hogy egy millió dinár adósság

hátrahagyásával tűnjön volna el Reiner Novisadról és hogy a bankot megkárosította volna. Reinerrel különben állandó levelezésben vagyunk ma is, budapesti lakáscímét ismerjük és épp ma kaptunk tőle egy január 30-ról keltezett levelet. Reiner csak velünk áll üzleti összeköttetésben, minden üzletéről tudunk és nem igaz, hogy Reiner nagyobb adósságokat hagyott hátra Novisadon, sőt tudtukkal hamarosan vissza is fog érkezni Budapestre, ahová családja meglátogatása céljából utazott.

Munkatársunk felkereste Reiner Lajosnak Széchenyi-tér 19. alatti lakását is, ahol kijelentették, hogy Reinernek nem is volt Novisadon süllyd butora, tehát nem lehet igaz a butorainak elárverezéséről szóló hír sem, hanem butorozott lakást bérelt, amelyet Budapestre való elutazásakor továbbra is fentartott és néhány napon belül várják visszaérkezését. Végül kijelentették munkatársunk előtt a novisadi rendőrségen is, hogy Reiner Lajos ellen eddig egyetlen feljelentés sem érkezett.

A csehszlovákiai német kisebbség sérelmei a Népszövetség előtt

Zürichi jelentés szerint a népszövetségi liga záróülésén szóba került a kisebbségi kérdés is, amelyben egy konkrét eset kapcsán elvi döntést hoztak. Moderling csehszlovákiai német képviselő ugyanis ismertette a csehszlovákiai németek panaszait és javasolta, hogy a Népszövetség kérjen szakvéleményt az állandó nemzetközi törvényszéktől.

Csehszlovákia képviselője a németek panaszait jogosulatlanoknak

mondotta. Vele szemben azonban Apponyi Albert, Bernsdorf, Adelsvard és Politis volt görög miniszter bírói vélemény kikérése mellett foglalt állást, mert a kérdésben csupán bírói döntés tisztázhatja a helyzetet.

A népszövetségi liga legközelebb március 19-én ülésezik, amikor végleg döntenek a csehszlovákiai német kisebbség panaszai ügyében, amely már régóta aktuális.

Átszervezték a szubotikai rendőrséget

Megkezdte működését a bejelentőhivatal — Meggyorsítja az utlevéleljarást — Felállították a kerületi kapitányságokat

Karakásevics Gábor szubotikai rendőrfőkapitány javaslatára, a városi tanács még hónapokkal ezelőtt tervbe vette a rendőrség teljes átszervezését. Ezzel egyidejűleg Vukics Ferenc rendőrkapitányt kiküldték Zagrebbe, az ottani rendőrség szervezetének áttanulmányozására. Vukics rendőrkapitány amint visszaérkezett tanulmányutjáról, jelentést tett a városi tanácsnak, amely azután megbizta Karakásevics Gábor rendőrfőkapitányt és Vukics rendőrkapitányt az átszervezés tervének elkészítésével.

Ez a munka már elkészült és a rendőrség átszervezése a napokban megtörténik.

Az elnöki osztály

Az átszervezésnél a kerületi hivatali beosztást vették alapul. Az első osztály a rendőrfőkapitányi hivatal (elnöki osztály), amely a következő alcsoportokból áll. 1. Általános alosztály kezeli a személyi és fegyelmi ügyeket. 2. A magasabb állami érdekek körébe eső ügyek alosztálya. 3. Rendőrigazgatási osztály (újságok, nyomtatványok nyilvántartása. Nyilvános összejövetelek, egyesületek ellenőrzése. 4. Idegenek nyilvántartási osztálya (orosz menekültek, elköltözők, repatriálók nyilvántartása), amely az erkölcsi bizonyítványok kiállítását is végzi. Idetartozik még fegyverek és robbantóanyagok tartására szóló engedélyek, lakhatási engedélyek kiadása, utlevelék meghosszabbítása.

Az I—IV. osztály főnöke Jovánovics Vászó rendőrkapitány.

Utlevél 24 óra alatt

Az ötödik alosztály az utlevélosztály, amely a főispáni utlevélhivatallal együtt működik. (Az utlevélhivatalt II. em. 106-os szobába helyezték át). Az utlevélosztály az utlevelékhez szükséges erkölcsi bizonyítványt 24 órán belül állítja ki. A bejelentőhivatal felállítását követően, az utlevélosztály saját hatáskörében szerzi be az erkölcsi bizonyítvány kiállításához szükséges adatokat. Az osztálynak külön iktatója és külön levéltára van úgy, hogy az utlevelékhez szükséges erkölcsi bizonyítványokat ezentúl nem a rendőrségi iktatóban iktatják.

Amíg a bejelentőhivatal felállítása és berendezése meg nem történik, addig már szombattól kezdve, a kérvényt az osztályban veszik át, iktatják, nyomban visszaadják a félnek, hogy a körrel bizottsággal a szükséges adatokat rávezettes-

se és amint az megtörténik, személyesen visszaviheti az utlevélosztályba, amely az erkölcsi bizonyítványt azonnal kiállítja és a főispáni utlevélosztályhoz továbbítja. Az ötödik osztály vezetője Dulics József rendőrfogalmazó.

A bejelentőhivatal működésének megkezdésekor, a körrel biztos kikapcsolódik, ami meggyorsítja az eljarást. A bejelentőhivatal főnöke Vukics Ferenc rendőrkapitány.

A lakosság összeírása

A bejelentőhivatal felállítását néhány nappal el kellett halasztani, a jelenlegi tisztviselőhiány miatt. Február 6-án kezdik meg a lakosság összeírását, amelyet 64 tisztviselő fog végezni detektívek vagy rendőrök közreműködésével. Az összeírás alkalmával mindenkinek okmányokkal (személyazonossági igazolvánnyal), kell igazolnia a bementett adatokat. A háziulajdonosok az összeírás alkalmával öt, a lakók pedig két dinárt tartoznak fizetni.

A rendőrfőkapitányság felhívja a lakosságot, hogy az összeírás alkalmával esetleges visszaélésekről azonnal értesítse a rendőrséget. Hamis adatok bejelentését szigorúan büntetik.

A rendőrfőkapitányság hatásköre

A rendőrfőkapitányságon a kerületi kapitányságok felállítását követően az ügyosztályok maradnak:

1. Bünyügyi osztály (daktíloszkopial és fényképezési osztállyal), 2. Iparhatóság. 3. Központi bejelentőhivatal. 4. Rendőrfőparancsnokság. A bünyügyi osztály vezetője Miladinovics Szlobodán helyettes-rendőrfőkapitány.

Az iparhatóságnak megmarad a régi hatásköre Tikvicski István rendőrkapitány vezetésével. A rendőrfőparancsnokság hatáskörébe tartozik az árak és mérlegek ellenőrzése, lakásrendeletek végrehajtása, cselédügyek, hordárok felügyelete, mulatságok és gyűjtések engedélyezése, zárórák betartásának ellenőrzése, közegészségügyi és tüzrendészeti ügyek rendőrhatalósági része, társulati és elvesztett holmik ügyének elintézése, házi és családi viszálykodások ügyében eljárás, mentőügyek, elemi csapások esetén szükséges rendőrségi segélynyújtás, tehetetlenek, agok és gyermekek gondozása, alkohol elleni védekezés, vadházassági ügyek, prostitúció, artisták és artistanők ellenőrzése, fegyver-

tartási engedélyek kiadása, kávéházi, koremai és vendéglői alkalmazottak ellenőrzése, erkölcsrendészet, koldulás- és zugirászat-ügyekben eljárás. A központi rendőrség főnöke Ikhovics-Ivanéklcs Lázár rendőrkapitány.

A kerületi kapitányságok

A központi rendőrfőkapitányság mellett öt kerületi rendőrkapitányság fog működni a város területén.

Az első kerületi rendőrkapitányság hatáskörébe tartozik az I—II. kör és Pálics, a második kerületi rendőrkapitánysághoz Zsednik, Tavankut, Kisbajmok, a harmadikhoz V. és VI. kerület, a negyedikhez III. és IV. kerület, valamint Aleksandrovo külváros és az ötödik kerületi kapitánysághoz VI—VIII. kerület és Kelobia.

Az I—II. kerületi rendőrkapitányság Prodánovics Mladen rendőrfogalmazó vezetésével már megkezdte működését. A többi kapitányságok a bejelentőhivatal felállítását követően kezdik meg működésüket.

A kerületi kapitányságok hatásköre

A kerületi kapitányságok hatáskörébe tartoznak:

Rendőrségi felügyelet azon büntetett előéletű személyek felett, akik a közbiztonságra veszélyesek. Bünyügyek esetleges megakadályozása. Preventív intézkedések bünyügyek esetén, a rend fenntartása.

Bérlőkocsik kivételével, akik az iparhatóság ellenőrzése alá tartoznak, itélkeznek mindennemű kihágási ügyekben. Mindég az a kerületi kapitány illetékes, amelynek körzetében a kihágást elkövető lakik. Ha a kihágást elkövető nem szubotikai, akkor az a kapitányság, amelynek körzetében a kihágás történt. Felelősségek a kerületben adhatók át, a mely továbbítja a központhoz.

Felek közötti közvetítés, amennyiben az a rendőrség hatáskörébe tartozik. Megszökött, vagy eltűnt személyek utáni nyomozás. Közegészségügyi ellenőrzés.

Azokban a kihágási ügyekben, amelyek a belvárosban történtek, a központi rendőrség intézkedik.

Végül a helyszíni szemlék megtartását a kerületi kapitányságok végzik.

Tűzhalál

Egy subotikai cipésmester megfulladt az égő szobájában

Csütörtökön éjjel Suboticán a IV. kör Parmaticseva-uca 109. szám alatti házban szobatiiz keletkezett, amelyet a ház lakói csak pénteken reggel vettek észre.

Pénteken reggel hat órakor Nemtusák János subotikai munkás észrevette, hogy a ház azon részén, ahol atyja, Nemtusák István 35 éves cipésmester lakik, az ablak hézagain keresztül sűrű füst tódul ki az udvarra. A házbeliek segítségével betörte az égő lakás ajtaját és behatoltak a szobába, ahol a sűrű füsttől sokáig semmit sem lehetett látni. Csak nehezen vették észre, hogy a konyhai tűzhely mellett álló ágy ég, s ég a földön heverő ágynemű is. Hozzáfogtak az oltáshoz, ami nagysokára sikerült. Ekkor látták meg, hogy a földön heverő ágynemű alatt Nemtusák István holtteste hever. Értesítették a mentőket, akik nyomban kivonultak a helyszínre, ahol megállapították, hogy Nemtusák halálát fulladás okozta.

A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek folyamán megállapították, hogy a tűz a hajnali órákban keletkezhetett, mert a tizenegy órakor lefekvő cipésmester, aki nem volt épelmeje, éjféli után is ébren volt, sőt az udvaron is járkált.

A hullát a mentők a Bajai-uti temető hullaházába szállították. A rendőrség most az irányban folytatja a nyomozást, hogy mitől keletkezett a haláltokozó szobatiiz. Az a feltevés, hogy öngyilkosság történt.

Peidl Gyula

Londoni utazásának céljáról

„Demokratikus uralmat kell lehetővé tenni Magyarországon“

Becsőb. jelentik: Peidl Gyula, a magyar szociáldemokratapárt vezére Londonba való utazása közben esütörtök este Bécsbe érkezett. A „Bács-megyei Napló“ hécsi munkatársa kérdést intézett a magyar szocialista vezérhez londoni utazásának céljáról. Peidl Gyula a következőket mondotta:

— Utazásom nemcsak politikai jellegű, mert az elintézendő politikai kérdéseken kívül a szakszervezeti internacionalizációhoz való csatlakozásunkat is el kell intéznie és ezenkívül más ügyekben is érintkezésbe akarok lépni angol vezető elvtársaimmal. Politikai programom ismeretes, erre vonatkozólag hivatkozom legutóbbi parlamenti beszédemre. A szociáldemokratapárt programja a kormánnyal szemben ugyanaz marad, ami eddig is volt: a jogrend és jogbiztonság helyreállítása, a törvény előtti egyenlőség biztosítása, az ellenfordalom és az emigráció likvidálása és végül lehetővé tétele a tiszta demokratikus aralomnak. Ami Garami Ernő londoni utazását illeti, arra nézve csak annyit mondhatok, hogy az ő elhatározásai az enyéimtől teljesen függetlenek. Peidl Gyula pénteken folytatta útját London felé.

Poincaré csak Millerand kedvéért egyezett bele a Ruhr-vidék megszállásába?

Massaryk elnök nyilatkozata

Prágából jelentik: Heinrich Mann, a kiváló német író kihallgatáson fogadta Massaryk elnök és rendkívül érdekes nyilatkozatot tett előtte a német kérdéssről:

— Németország — mondotta — maga irányította oda sorsát, ahová jutott és így csak a jobb belátás mentheti meg. Pénzügyi helyzete sokkal jobb volna, ha mindjárt az első szocialista kormány letörte volna a nagyipar pénzügyi és gazdasági ellenállását. A francia-cseh szövetség, úgy érzem, összekötő kapocs lesz Franciaország és Németország között. Németországnak azonban ki kell lépnie abból a szellemi elszigeteltségből, amelyben még a háború óta él. Most a németek a távolból alkotnak maguknak képet Franciaországról és a franciákról. Poincaré példáját eleinte ellenezte a Ruhr-vidék megszállását. Millerand azonban mellette volt. Hogy Poincaré most oly nehezen változtatja meg politikáját, annak egyszerű magyarázata az, hogy mégis ő, a miniszterelnök, felelős azért, amit az államfő akart. Egyébként közölhetem, hogy Millerand előttem igen határozottan hangsúlyozta békéltető és engedékeny szándékait.

Bethlen miniszterelnök

lovagias elégtételadásra képes A becsületügyi választmány döntése

Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István miniszterelnök annakidején egy nemzetgyűlési összetűzésből kifolyólag provokáltatta Rakovszky István nemzetgyűlési képviselőt, aki a lovagias elégtételadás elől azzal zárkózott el, hogy Bethlennek addig nem adhat elégtételt, amíg egy régebbi elintézetlen ügye van Prónay Pálval. A Bethlen-Prónay-affér elintézése tudvalevőleg ugyanis ugy történt, hogy a Bethlen két megbízottja egyoldalú jegyzőkönyvvel elintézték nek jelentette ki az ügyet.

Gróf Bethlen István, amikor Rakovszky István kitért az elégtételadás elől, becsületügyi választmány döntését kérte maga ellen. A becsületügyi választmány szerdán este

báró Vojnich Sándor elnökletével több mint háromnegyedóra hosszat tárgyalta az ügyet és a következőket állapította meg: Gróf Bethlen István akkor, amikor két megbízottat küldött Prónay Pálhoz, a lovagias szabályainak eleget tett. Ha a Bethlen-Prónay-ügy folyamán valami szabálytalanság, vagy hiba történt, azért Bethlen nem felelős, legfeljebb a megbízottak követhettek el hibát, vagy szabálytalanságot. Ennélfogva a becsületügyi választmány megállapítja, hogy gróf Bethlen István ugy elégtételadásra, mint elégtétel vevé-

sére alkalmas. A becsületügyi választmány négy tagja közül ketten gróf Bethlen kvalifikálása mellett, ketten pedig ellene szavaztak, s minthogy a szavazás 2:2 arányú volt, báró Vojnich elnök szavazata döntötte el a becsületügyi választmány határozatát.

A becsületügyi választmány határozatának következtében most rövidesen meglesz a Bethlen-Rakovszky-párbaj és ennek elintézése után valószínűleg ismét sor kerül a régóta huzódó Bethlen-Prónay-affér megoldására is.

Macdonald feltételeket szab a francia kormánynak

Angliában csökkentik a fogyasztási adókat

Londonból jelentik: Macdonald visszatért Skóciából és a külügyminisztériumban fogadta a francia nagykövetet, aki átadta neki Poincarének hozzáintézett barátságos üzenetét. A Times úgy tudja, hogy Macdonald ez alkalommal is hangsúlyozta a francia nagykövet előtt, hogy Anglia csak az esetben tartja fenn Franciaországgal a jóviszonyt, ha a francia kormány a német kérdés rendezésénél figyelembe veszi az európai ujjaépítés szempontjait. A francia követ kijelentette, hogy Franciaország mindig kész barátságos megbeszélés keretében meghallgatni az angol kormány kívánságait, de nemzeti érdekeit nem áldozhatja fel teljesen már csak azért sem, mert Franciaországnak nagy szüksége van arra, hogy a jóvátételi összegeket megkapja Németországtól.

Az angol külügyi hivatalból az a hír terjedt el, hogy Macdonald új európai konferencia összehívását tervezi, amelyen döntenének Németországnak a népszövetségbe való felvételéről. Macdonald hír szerint februárban találkozni fog Poincaréval, akivel megbeszéli a konferencia összehívásának módjait.

A munkáskormány a Daily Herald szerint nagy belső reformokat készít

elő. A kincstári kancellár az adóredukció ügyében készít törvényjavaslatot, amelynek értelmében a fogyasztási adók nagyrészt, többek közt a cukoradót és a teaadót jelentékenyen leszűkítik. A munkáskormány azért siet az adók redukcióját keresztülvinni, mert a választásokon az olcsóság jelszavával indult küzdelembe és nem akarja, hogy választói előtt elveszítse népszerűségét. A kormány több tagja is reformokon dolgozik. Elsősorban a mezőgazdasági munkások helyzetén óhajtának könnyíteni. A közegészségügyi miniszter a lakáskérdésben az alsóház elé radikális törvényjavaslatot fog terjeszteni.

Anglia elismeri a szovjetet

Az angol kormány a holnapi minisztertanácson fog dönteni a szovjetkormány elismeréséről. A kormány körében biztosra veszik, hogy Anglia el fogja ismerni a szovjetet, minthogy két fontos kérdésben megnyugtató ígéretekkel kapott. A moszkvai kormány még a legközelebbi kongresszus összeülése előtt kérni fogja fölvetését a népszövetségbe és garanciákat adott Angliának arra vonatkozólag, hogy mérsékelni fogja ázsiai propagandáját.

Vihar a parlamentben az erdőügyi miniszter multja körül

A miniszter becsületbiróságot kér maga ellen

Beogradból jelentik: A parlament pénteki ülésén napirend előtt Peles szociálpolitikai miniszter választott Divac Nedeljkonak az alexiváci bányászterencsétlenségre vonatkozóan hozzáintézett kérdésére. Divac a válasszal nem elégedett meg és hosszabb beszédben élesen támadta a minisztert, hogy a munkások érdekeit figyelmen kívül hagyja.

A költségvetési vita első szónoka Velikovic Voja demokrata volt. Cáfolja a pénzügyminiszternek azt a kijelentését, hogy eddig a rendkívüli költségeket a vasutépítési és fegyverkezési kiadásokat is a rendes költségvetés bevételeiből fedezték. A költségvetés egyensúlyja tekintetében nem ért egyet a pénzügyminiszterrel, mert ezt csak a költségvetési év lejártá után lehet megállapítani, nem pedig előre. A miniszter az állami pénzügyek stabilizálásának igazolásául a dinár értékemelkedésére hivatkozott. A dinár árfolyamának javulását nem lehet a pénzügyi talpraállás bizonyítékának tekinteni. A dinár azért javult, mert az ország földműves népe szorgalmasan dolgozott és sokat termelt. Nem felel meg a valóságnak a miniszter állítása, hogy a külföldön helyreállt az ország hitele. Az állami jelzálogbanknak, amely a külföldön akart az állam garanciája mellett kölcsönt felvenni, olyan feltételeket szabtak, amelyek nem lehetett elfogadni. Az állami járadékok és adósságlevelek árfolyamából is meg lehet állapítani, hogy nem úgy áll a helyzet, mint

ahogy a pénzügyminiszter állítja. Ha figyelembe vesszük, hogy míg a dinár Zürichben emelkedik, az országban az életmiszterek ára egyre drágul, akkor tudjuk csak megérteni, hogy milyen befolyással van valutánk javulása az ország pénzügyi helyzetére. A francia fegyverkezési kölcsön ügyében hiába hivatkozott a miniszter Bérangerre, mert Franciaország a háromszázmillió frankos kölcsönt is olyan feltételek mellett adta, mint a Bler-csoport a dollár-kölcsönt. Nem fogadja el a költségvetést.

Velikovic beszéde alatt a parlamenti tanácssterem ajtajában megjelent Ninesics külügyminiszter, akit a radikális képviselők tapssal, az ellenzékiek pedig gúnyos kiáltásokkal fogadtak.

A klerikálispárt nevében Pusenjak szólalt fel szlovák nyelven a költségvetés vitájában. Beszéde elején a terem csaknem teljesen kiürült és Pusenjak fejtegetéseit alig tizenöt képviselő hallgatta végig.

Az erdőügyi miniszter afférja

Srskics erdőügyi miniszter személyes kérdésben szólalt fel és tiltakozott Kokanovics földművespárti képviselő amaz állítása ellen, mintha a miniszter tagja lett volna az osztrák flotta-egyesületnek. Felháborodva utasította vissza ezt a szerinte becsületsértő megállapítást és hivatkozott hazafias multjára. Nem akarja tagadni, hogy katonatiszt volt az

osztrák-magyar hadseregben és kénytelen volt a frontra is kimenni, de a legelső megieelő alkalommal díment Oroszországba. Kérte, hogy ebben az ügyben a parlament becsületbiróságot küldjön ki.

A miniszter beszédét csak kevés képviselő hallgatta végig és az ellenzék padsoraiban csak Kokanovics képviselő volt jelen, aki többször közbeküldésekkel zavarta a miniszter beszédét, amit a radikális képviselők ingerülten utasítottak vissza. Srskics szavaira azután Kokanovics a kormánypárt állandó közbeküldésaitől zavarva válaszolt és kijelentette, hogy lentartia korábbi állításait, amelyeket bizonyítani is tud és hozzájárul ahhoz, hogy az ügyet becsületbiróság elé vigyék.

Ezután az ülést berekesztették. A legközelebbi ülést a szombati ünnepre való tekintettel hétfőn délelőtt tartják meg.

Véres parasztlázadás Szibériában

Ellentétes hírek Oroszországról

Londonból jelentik: Oroszországi jelentések szerint az orosz intelligencia körében egyre erősebben terjed az a mozgalom, amelynek az a célja, hogy a szovjettel szemben fel fogják adni az eddig tanusított szigorú ellenállást és az egész intelligencia együtt fog működni a tanácskormányal az általános orosz érdekeket érintő ügyekben.

Másfelől a szovjettel szemben elenségesen viselkedő sajtó Lenin halála után bekövetkezett zavargásokról ad hírt. Így a Daily Mail oroszországi tudósítója, Percival Pilič azt jelenti lapjának, hogy Oroszország újabb nagy megrázkódtatások előtt áll és az egész országban pogromtól és mérszárlásoktól tartanak. A moszkvai angol ügyvivő politikáját a zsidó lakosság tömegesen osztrómolja meg utlevelékért.

Varsói jelentések szerint Omszkban fölfegyverkezett parasztek fölgúytották a szovjetházat, amikor a népbiztosok ott tanácskozást tartottak. A népbiztosok menekülni akartak az égő épületből, de a tömeg utánuk lött és huszonkettőt közülük megölt. Vörös katonaság vonult ki és valóságos vérfürdőt rendezett a lázadó parasztek között. Hasonló események játszódtak le Dél-Oroszországnak több községében is.

Fegyverkutató

Kecskeméten

Háromtagú antánt-misszió Héjjas városában

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda híradása szerint három tagból álló antánt-bizottság jelent meg január 29-ikén automobilon és elrejtett fegyverek után kutatott. Az antánt-missziónak ugyanis tudomására jutott, hogy a budapesti rendőrség, amely Héjjas Iván adatai alapján több fegyverraktárt kutatott föl, az Alföldi Brigád fegyvereinek csak elenyésző részét kobozta el: Héjjas ugyanis nem közölte a rendőrséggel a brigád fegyverraktárainak hollétét, csupán pár ócska puskát és rozsdás gépfegyvert rejtettek el néhány városban azzal a céllal, hogy azokat a rendőrség ott megtalálja.

Az antánt-misszió értesülése szerint Héjjas livei Kecskeméten nagyszámu fegyvert és municiót őriznek, amit azonban a kutatóknak ezuttal sem sikerült megtalálniuk.

CIRKUSZ

A csekk

1.

A nábob hajnal felé, amikor már kezdett kijózanodni, behívatta a főpincért a szeparéba és rászólt:

— Vigyék el innen ezt a tálat, mert bele falálok köpni!

A főpincér kötelelességszerűen nevetett a tréfán, amit ezuttal hallott száznegyvenharmadszor és berugta a köpöcsészét a diván alá. Aztán elővette börtarcáját, megnyalazta ceruzáját és sajátos, egyéni összeadásával kiszámította a celih végösszeget. A földbirtokos megnézte a számológéputat és savanyu elismeréssel jegyezte meg:

— Maga a nemzet csalogánya!

Az újabb életem még jobban mulatott a főúr, mint az előbbin, mert ezt még csak száznegyvenkétszer hallotta. Amikor a részére kiutált összeget átvette, néha undorral távozott és kint, a folyosón kitépte a pikkoló egyik fülét, annak jeleül, hogy nincs megelégedve a borralával.

2.

— És én mit kapok, puczikám? — csicseregte a földbirtokos fülébe a fiatal hölgy, aki tiszteletreméltó önzetlenséggel mulattatta éjjel óta, miközben a legdivatosabb tangókat és dzsávákat fütyürészték duettben a közerkölcökre.

Muskassza Jenő, a földbirtokos savanyuan mosolygott és elővett zsebéből egy aranygyűrűt:

— Tessék, — mondotta mérsékelt lelkesezéssel.

A nő figyelmesen megnézte a gyűrűt:

— Mi ez?

— Ez egy antikvitas, — válaszolta Muskassza.

— Szó sincs róla, — helyesbítette az imént elhangzott kijelentést a démonhölgy — ez egy vitás antik.

3.

Rövid vita keletkezett; a földbirtokos nem akarta visszaszippantani a gyűrűt, mire a hölgy revolvert vett elő:

— Gyertünk, — mondta röviden és rászögezte a férfit a pisztolyt.

A zsenerózus nábob meghökken és előkaparta csekkönyvét:

— Jó lesz így?

— Hogyne, — felelte a kisasszony naivul és érdeklődve figyelte, hogy a gavallér mekkora összegegről tölti ki a blankettát.

A művelet tagadhatatlanul aggasztó tünetek között zajlott le: a földbirtokos először is megnézte feljegyzései közt, mennyi van a bankban a számláján, aztán szorozt, összeadott, kivont és végül kitöltötte a csekklapot — negyvenkétezeröttszáz dinárról.

A tündér csaknem elájult a meglepetéstől és a boldogságtól.

4.

Amikor a kisasszony másnap be akarta váltani a csekket, a bank pénztárosa visszaadta:

— Nem érvényes.

— Hogy-hogy? — ájuldozott a nő.

— Muskassza ur számláján ugyanis csak negyvenkétezer dinár van. Ötszáz dinárral kevesebb.

Önagysága megkönnyebbülten lélegzett föl:

— Elég lesz annyi is, adja csak ide.

A bankhivatalnok sajnálkozva rázta a fejét:

— Nem lehet. Nem fizethetünk ki kevesebbet, mint amennyiről a csekk ki van állítva. Az utalványozás érvénytelen, ha nagyobb összegegről szól, mint amekkora felett a csekk tulajdonos rendelkezhetik.

Lola szemei előtt összedől a világ: most értette csak meg, hogy a földbirtokos kijátszotta.

5.

Amióta Mátyás meghalt, — értesülésünk szerint — oda az igazság. Ebben az esetben azonban kivétel történt az

általános érvényű szabály alól, amennyiben a földbirtokost elérte smucigságért méltó büntetése. A banktisztviselő ugyanis rájött a tárgyalás közben arra, hogy nem is olyan megvetendő dolog Lola kisasszonnyal duettben foxtrottolni és van-szteppet fütyürészni a közerkölcökre, s miután erre vonatkozólag sikerült bizonyos megállapodásokat létesíteni, a következő tanácsot adta a nőnek:

— Fizessen be Muskassza ur számlájára ötszáz dinárt.

— Én fizessek? — tiltakozott Lola.

— Maga. A negyvenkétezeröttszáz dinárra kiegészített számla-összegeből minden nehézség nélkül kifizethetjük azután a csekket....

6.

Igy került a nábob életében először abba a helyzetbe, hogy amit ígért, nem tarthatta meg — magának.

SKIZ

Vasárnap folytatják az ellenzéki blokk megalakítására vonatkozó tárgyalásokat

Az ellenzéki pártok közös akciója Markovics Lázár ellen

Beogradból jelentik: Az ellenzéki blokk megalakítására irányuló tárgyalások pénteken szüneteltek ugyan, de azért az ellenzéki pártokban szokatlanul nagy volt az élénkség és az egyes pártok vezetői szükségességnek tartották a sajtó képviselői előtt is hangsúlyozni, hogy azok a hírek, mintha az ellenzéki blokk megalakítása ügyében folytatott tárgyalások meghúsultak volna, nem felelnek meg a valóságnak.

Korosec kijelentette az újságírók előtt, hogy semmi ok nincs a tárgyalások megszakítására és az ellenzéki pártok szempontjából a politikai helyzet semmiben sem változott. A tárgyalások csak azért szenvedtek némi fennakadást, mert Spaho nem tartózkodik Beogradban, mihelyt azonban a muzulmán párt vezére visszaérkezik a fővárosba — amit vasárnapra várnak — azonnal összeülnek az ellenzéki pártok vezetői, hogy a blokk megalakításáról határozzanak.

Hasonlóképp nyilatkozott az ellenzéki blokk megalakításáról Davidovics Ljuba, a demokratapárt vezére is.

Az ellenzéki pártok legközelebbi közös akciója a Markovics Lázár volt igazságügyminiszter elleni támadás lesz. Mint már jelentettük, a földmivespárt Markovics Lázár ellen vád alá helyezési indítványt terjeszt a parlament elé. A földmivespárt felhívására az ellenzéki pártok pénteken foglalkoztak a kérdéssel és a klerikálisok, valamint muzulmánok már el is határozták, hogy csatlakoznak a földmivespárt akciójához. A demokratapárt még nem döntött, hanem jogászokból álló bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. A bizottság azonnal ülést tartott és megállapította, hogy megvan a megfelelő jogi alapja az indítványoknak, úgy, hogy a demokratapárt csatlakozása is várható, ami előreláthatólag meg is történik.

Huszonhárman jelentkeztek Suboticán robotmunkára

Február 15-ig le kell fizetni a robotválság felét

Február elsején járt le az a határidő, ameddig a polgároknak jelentkezni kellett robotmunkára. Az erre vonatkozó felhívást a szubotici városi hatóság a robottörvény értelmében két héttel ezelőtt tette közzé, bár a törvény utasításának zavaros rendelkezését, amelyek éppen a parlament csütörtöki ülésén adtak élénk vitára alkalmat — nem kevés gondokat okoztak a szubotici hatóságoknak is.

Végül is a szubotici városi hatóság úgy magyarázta a robottörvényt, hogy mindenki, aki állami egyenes adót fizet, köteles a robotmunkára, kivéve az állami tisztviselőket és a tényleges katonákat. A törvény értelmében a robotmunkára az adófizetők egy évben kétszer hét napra vehetők igénybe. Ezt az időt azonban Szuboticán tizenkét napra redukálták úgy, hogy azok, akik robotmunkára jelentkeztek, tizenkét napig tartoznak közmunkát teljesíteni. Ugyanennyi időre számítják fel a robotválságot is.

A hatóság felhívása értelmében péntekig kellett jelentkezni a robotmunkát vállalóknak. Ez a felhívás azonban alig járt eredménnyel, mert Szuboticán mindössze huszonhárman jelentkeztek robotmunkára. Szuboticiának mintegy tizenötezer adófizetője van, úgy hogy a jelentkezők száma elenyészően csekély. Érdekes, hogy a jelentkezők nagyrésze is olyan, akik nem fognak maguk robotmunkát végezni, többnyire jómódú gazdák, akik maguk helyett helyettesít fognak robotba állítani.

Igy mintegy tizenötezer adózóra vetik ki Szuboticán a robotválságot. A kivétel a városi adóhivatalban már megtörtént, még pedig a már ismert alapon, amely szerint a robotválságot naponként husz dinárban állapították meg és ezt tizenkét napra

számítva 100 dináros állami egyenes adóig 240 dinárban, 300 dinár adóig 480, 500 dinár adóig 720, 1000 dinár adóig 960, 10.000 dinár adóig 2400, 50.000 dinár adóig 4800 és 100.000 dinár adóig 9600 dinárban állapították meg 1924. évre. Mivel az adózók zöme az első két kategóriába tartozik, a legtöbb 240, illetőleg 480 dinár robotválságot fognak Suboticán fizetni.

Ennek a robotválságnak első felét február 15-ig tartozik minden adófizető a városi adóhivatalban az állami egyenes adóval együtt befizetni, a robotválság összegének harmadik negyedét május 15-ig, az utolsó részletet pedig augusztus 15-ig kell megfizetni.

A feltűnő kevés számban való jelentkezést a szubotici városi hatóság azzal magyarázza, hogy ép a robotválságnak alacsony összegben való megállapítása miatt még a szegényebb tanyai lakosság sem tartja érdemesnek, hogy robotmunkát végezzen, mert a napi husz dináros robotválsággal szemben napszámban megkeresheti ennek az összegnek a kétszeresét is. Ilyképpen a Vajdaságban a robotmunka tulajdonképpen új adóvélemény alakul át, mert eltekintve néhány kisebb községtől, a nagyközségek és városok lakói egyáltalán nem vesznek részt a robotmunkában, hanem az utadó helyett az ennél lényegesen magasabb robotválságot fizetik.

Szuboticán hozzávetőleges számítás szerint négy millió dinár fog betölteni a robotválság címén. Ezt az összeget a város nem szolgáltatja be a pénzügyigazgatóságnak, hanem utalványozási és utépitési költségeinek fedezésére fordítja. A már megkezdett utalványozási munkálatokat már az így befolyó robotválság összegéből fogják folytatni.

Jugoszlávia választjegyzéke az angol kormányhoz

A kormány az angol beavatkozás ellen

Londonból jelentik: A »Daily Telegraph« legutóbbi száma részleteket közöl abból a választjegyzékből, amelyet Jugoszlávia és Románia intézett az angol kormányhoz Anglia jegyzékére. Az angol jegyzék a fegyverkezési kölcsön felvételére nézve kért magyarázatot.

Jugoszlávia az angol kormányhoz intézett válaszában kijelenti, hogy két évvel ezelőtt már előterjesztett az angol kormányhoz a száz millió dolláros kölcsön felvétele alkalmából. Mivel azonban ennek a kölcsönnek a jegyzésében az angol pénzügy nem akart résztvenni, a jugoszláv kormány csodálkozásának ad kifejezést, hogy Anglia most mégis beavatkozik Jugoszlávia hitelügyleteibe, amikor sokkal kisebb összegű kölcsönről van szó.

Románia csak röviden válaszol az angol jegyzékre és bejelenti, hogy az Angliával szemben fennálló minden fizetési kötelezettségének eleget fog tenni. Bukaresti jelentés szerint a román kormány úgy döntött, hogy nem veszi igénybe a száz millió frankos francia kölcsönt.

Megsemmisítik a debreceni választást

Formahibákat követett el a választási elnök

Budapestről jelentik: A lapok úgy értesülnek, hogy a debreceni központi választmány valószínűleg megsemmisíti a Debrecen harmadik kerületében lefolyt választást, amelyen tudvalevően az oktobrista Nagy Vince a relatív többséggel Haendel fajvédő jelölttel pótválasztásba került. A központi választmány, állítólag megállapította, hogy a választást vezető elnök súlyos technikai hibákat követett el, amelyek befolyásolták a választás eredményét.

Egyelőre bizonytalan, hogy a központi választmány mikor fog véglegesen határozni ebben az ügyben, mellyel — a szociáldemokraták szerint — azt akarják elérni, hogy Nagy Vincét, akinek parlamenti szereplése kellemetlen lenne a kormánynak, elűssék a mandátumtól, mert most már kétségtelen Nagy Vince győzelme. Ugy tudják, hogy a választmány csak a hétfői pótválasztás után semmisíti meg a múlt keddi választást, mely esetben a pótválasztást is nullifikálják.

Horvát Zoltán Kossuth-párti képviselő pénteken felkereste Rakovszky belügyminisztert és tiltakozott az ellen, hogy a debreceni választást megsemmisítsék. Horvát Zoltán közölte a belügyminiszterrel, hogy az ügyet interpelláció tárgyává fogja tenni.

HA ELEGÁNSAN AKAR ÖLTÖZKÖDNI
 úgy tekintse meg
őszi és téli szöveteimet!
 Raktáron tartok: öltöny-, raglán- és télikabát- szöveteket, árucsész 300 dinár. Raglán és télikabát 1000 dinártól kezdve méretek után a legújabb divat szerint — Megrendelhető:
NÁVAY ISTVÁN
 polgári- és egyenruhásabóságúal, Subotica, Somborski puti 2. (Nagytemplom mellett Dr. Kiss-ház.) 6555

Betörőbanda a bíróság előtt

Főtárgyalás a suboticei törvényszéken

Hunyadi-Bosnyák Pál és társai a betörések egész sorát követték el Szubotican és a szuboticei tanyákon. Különlegességük volt: a sonka, zsír és kolbász. Ebből hihetetlen kvantumokat emeltek el. Volt olyan »hely«, ahonnan 8 darab sonkát és 4 bödön zsirt vittek el egyszerre. Ezenkívül igen tekintélyes mennyiségű ágyneműt és ruházati cikket baromfit és lisztet is »szállítottak el.« Rendszeres és nagyforgalmu betörési ipart folytatott a Hunyadi-csoport, amelynek kézrekerítése nagy munkát adott a rendőrségnek. Még így is sikerült a csoport egyik-másik tagjának megszöknie. Ezek között van *Kehe-Juhász Jócó*, aki minden betörésnél részt vett. De kézrekerült a csoport vezetője *Hunyadi-Bosnyák Pájó*, aki már betörésért négy évi fegyházra volt ítélve.

Pénteken tárgyalta a szuboticei törvényszéken *Pavlovics István* törvényszéki elnök büntetőtanácsa Hunyadi és társainak büntényeit.

A tanács tagjai voltak *Ilic Dragomir* és *Gyorgyevics Jován* törvényszéki bírák. A közvédat *Vasziljevics Ljubo dr.* államügyész képviselte. A védelmet *Strelitzky Dénes dr.*, *Bélics Radivoj dr.*, *Tordai Izsó dr.* és *Veréb Gyula dr.* ügyvédek látták el.

A terem zsufolásig megtelt hallgatóssággal, különösen sok asszony volt jelen, a vádlottak hozzátartozói. A vádlottak padján öten ültek: *Hunyadi-Bosnyák Pájó*, *Szijaártó Steván*, — Hunyadi fia, — *Nagy-Buzder István*, *Fecskés István* és *Rottmann Krisztina*.

Hunyadi-Bosnyák Pál 46 éves, nagy, robusztus alak, sűrű fekete bajusszal. Keveset és megfontolva abszól. Öt gyermeke van. A terhére rótt büncselekményeket sorra beismeri és elmondja, hogy kik vettek benne részt a csoport tagjai közül. A legtöbb műveletnél részt vett *Szalay József*, — akinek ügyével a törvényszék már előbb foglalkozott és *Kehe-Juhász Jócó*, aki szökésben van. De különös nyomatékkal hangoztatja, hogy *Szijaártó Steván*, — a fia, — egyetlen betörésnél sem vett részt. A legtöbb betörést egyszemélyes rendszer szerint követték el olyképp, hogy egyikük bemászott a kapun és bent a házban dolgozott, míg a társai kint átvették a zsákmányt. Mindig vittek zsákokat magukkal, amibe a holmit beletették. Ha nem volt zsák, azt is loptak.

A bíróság egyenként tárgyalta a betöréseket, amelyet a Hunyadi-csoport sorozatosan követett el *Szkenderovics Boltónál*, *Spannkraft Eleonoránál*, *Szilágyi Jánosnál*, *Orcsics Blaskónál*, *Gyokicsnál*, *Vukov Blaskónál*, *Mamuzsics Katalinnál* és *Palkovics Iván városi tüzoltónál*.

Összegezve a felsorolt helyeken elkövetett betöréseknél elloptak összesen 42 sonkát, 30 bödön zsirt, mintegy 200 méter kolbászt, négy disznóoldalt, egy disznófejet, rengeteg ágyneműt, egy kaskát, két zsák lisztet, egy pár csizmát és több rendbeli ruhát.

A másodrendű vádlott *Szijaártó István*, 25 éves hápszámos, kétszer volt büntetve betöréses lopásért 2—2 évi börtönre. A szóbanforgó betörésekben nem vett részt.

A harmadrendű vádlott *Nagy-Buzder István* a bűnösség kérdésére így felel:

— Fölkérem a tekintetes törvényszéki urakat, nem érzem magam bűnösnek. Én nem indultam el lopásra. Egyszer nagyon be voltam pálinkázva és akkor Hunyadi mondta, hogy elmegyünk a szállásra fuvarba. Nem tudok semmit a többről, mert nagyon részeg voltam.

Hunyadi Pál itt azt mondja:

— *Elegendő* részeket voltunk, de ő is emlékezhet. Megosztottunk mindent.

Fecskés István orgazdasággal van vádolva. Tagadja, hogy bármit is kapott volna.

Rottmann Krisztinát szintén orgazdaság miatt vonják felelősségre. Elismeri, hogy kapott holmikat és el is adta azo-

kat, de nem tudta, hogy lopott holmik. Ezután a tanukat hallgatták ki, majd a perbeszédet tartották meg.

Apa és leánya

Amíg a bíróság az ítélet fölött tanácskozott, a teremben érdekes jelenet játszódott le.

Egy feltűnően szép, 9 éves leányka egyedül végig ment a termen és *Vasziljevics dr.* ügyész előtt megállt:

— Nagyságos uram, — mondta, — tessék megengedni, hogy a tatához menjek.

— Ki az?

— Ott van és a kis leányka Hunyadi Páira mutatott, aki mozdulatlanul ült a vádlottak padján.

— Mit akarsz apádtól, — kérde az ügyész.

— A kezét akarom megcsókolni.

Az ügyész engedélyt adott a kis leánynak, hogy odamehet apjához, mire a kis *Böske* odafutott apjához, nyakába borult és megcsókolta. Ezután a kezét csókolta meg és hangos sírással visszament helyére. Sokáig folytak még a kis *Böske* könnyei.

Az ítélet

Közben a bíróság befejezte a tanácskozást és bevonulva a terembe, kihirdették az ítéletet, amely szerint *Hunyadi-Bosnyák Pált* több rendbeli betöréses lapásért 5 évi fegyházra, *Nagy-Buzder Istvánt* lopás vétségéért 3 havi fegyházra, *Rottmann Krisztinát* orgazdaságért hat hónapi fegyházra ítélte, míg *Szijaártó Istvánt* és *Fecskés Istvánt* felmentette. *Nagy-Buzder István* és *Rottmann Krisztina* büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették. Az ítélet jogerős. Az ítélet jogerős.

Kölcsönös kémfogás

A szuboticei rendőrség magyar kémeket fogott, Halason jugoszláv kémeket tartóztattak le

Mint annak idején megirtuk, egy *Vratalics Alajos* nevű személyt a múlt év januárjában Novisadon kémkedés gyanúja alatt letartóztartak, azonban akkor *Vratalics*nak sikerült elmenekülnie Magyarországra. Az ő kémgyanusz üzemével kapcsolatban később több letartóztatás is történt és *Dobó Szilveszter* ismeretes kémkedési afférja alkalmával is azzal gyanúsították *Dobókat*, hogy összeköttetésben álltak *Vratalics*sal.

A *Vratalics* Alajos ügyében még a múlt évben lefolytatott nyomozások alkalmával adatok merültek fel arra nézve, hogy *Vratalics*nak Magyarországgal fennálló összeköttetésénél *Kuluncsics Józsefné*, *Peszacs Julia* szegedi asszony *kurirszolgálatot teljesített. Kuluncsicsné többször utlevéllel és utlevél nélkül átjött Jugoszláviába, megbízásokat hozott Vratalics számára, ennek jelentéseit pedig Szegedre továbbította.*

A hatóságok néhány héttel ezelőtt értesültek arról, hogy *Kuluncsicsné* újból átjött Jugoszláviába és a *Pancevó* melletti *Sztarcsevón* tartózkodik. A *Vratalics*-ügyben lefolytatott nyomozás adatai alapján az államrendőrség detektívjei január 21-ikén *Kuluncsics Józsefné Sztarcsevón letartóztatták* és Subotícára szállították. Beszállítása után az asszony megbetegedett és egy héttig a suboticei kórházban ápolták, ahol az állami titkosrendőrség főnöke kihallgatta, majd felgyógyulása után kihallgatását tovább folytatták. *Kuluncsicsné* bevallotta, hogy valóban több ízben átjött Jugoszláviába és *felkereste Vratalicsot*, azonban tagadta, hogy kémkedett volna. Most azért jött át *Sztarcsevóra*, mert válik a férjétől és mint jugoszláviai születésű, itt levő rokonai körében akar letelepedni. Ezzel szemben a kihallgatott tanúk azt állítják, hogy *Kuluncsicsné* látogatásaj alkalmával bizalmas természetű iratokat vett át *Vratalics*tól és azokat magával vitte Magyarországra.

A letartóztatott asszonyt kihallga-

tása után az állami titkosrendőrség átadta a suboticei ügyészségnek.

Budapestről jelentik: A kiskuhalasi csendőrség letartóztatta *Steiner Dezső* lakatot, akit azzal gyanúsítanak, hogy az *S. H. S. királyság részére kémkedett*. Letartóztatása alkalmával több iratot találtak nála, amelyekben katonai természetű jeljegyzések voltak.

Kihallgatása alkalmával *Steiner* beismerte, hogy az *utóbbi hónapokban valóban Jugoszláviában tartózkodott, ahonnan néhány nappal ezelőtt utlevél nélkül tért vissza Magyarországra*. Elmondotta, hogy Jugoszláviában — ahova szintén utlevél nélkül jött át — munkát akart keresni, mert Budapesten nem talált alkalmazást. *A komün után apját a különítmények meggyilkolták és ezért akkor ő sem mert Magyarországon maradni*. Néhány hónappal ezelőtt üzemredukció miatt elvesztette állását, munkanélkül maradt és ezért vissza akart térni Budapesten lakó családjához, feleségéhez és gyermekeihez.

Steinert kihallgatása után átadták a szegedi katonai parancsnokságnak.

HIREK

ÖNGYILKOS

lett egy husz éves lány, aki sikerekkel kikövezett, az ünneplés rózsáival megtisztelt uton haladt a világhír felé. Egy pompásan induló karrier kocsijáról vetette le magát hirtelen a megsemmisülésbe. Micsoda rejtelem húzódtatott meg e mögött a viruló fiatalság mögött, amely ilyen szörnyű kegyetlenséggel végzett önmagával? Látszatra nem voltak meg benne a tragikus meghasonlás moztumai. Derűs nyugalommal, kislányos naivsággal emelkedett fölfele az érvényesülés szárnyain. Gondok nem bántották, akadályok nem riasztották. Egyensúlyozott, mosolygós bizakodással élt a művészetének. Az életkedv tavaszi frissessége áradt belőle. A lelki komplikációk merő tagadása mindaz, ami kívülről megfigyelhető volt rajta. És a hangverseny előestéjén minden bejelentés nélkül visszavonult — a halálba. A kis, törekeny teremtes, akinek belső energiái csak akkor lobogtak fel, ha belekapott a zongora billentyűibe, keményen szembeszállt a saját életösztönével. Gondtalanságának viarögs takarója alatt végzetes válság érvényesült, amibe senki bele nem látott, talán ő maga sem tudott róla. Találgatják, hogy mi kényszeríthette a borzalmas elhatározásra. Talán félt, hogy a koncertje nem sikerül? Vagy szerelmi bánat tette számára az életet elviselhetelenné? Milyen sulyos csapásokat heverünk ki és milyen fölmérhetetlen apróságokon zuzhatjuk magunkat halálra! Ki tud bevilágítani az élet misztériumába és ki ismeri a rugóit azoknak az önviaszkodásoknak, amelyekben az olyan erősnek hitt életösztön marad alul?

— Az olasz királyi pár Londonban. A londoni *Observer* úgy értesül, hogy az olasz királyi pár még ennek az évnek első felében viszaadja az angol királyi párnak tavalyi római látogatását. A látogatás határidejét még nem állapították meg, de valószínű, hogy csak április eleje után fog megtörténni, amikor már megnyitották a birodalmi kiállítást. Az olasz királyi pár egy héttig fog Londonban tartózkodni s a Buckingham palotában fog lakni, ahol több ünnepelelyt rendeznek tiszteletükre.

— Feloszlatták a japán parlamentet. Tokióból jelentik: A japán parlamentet a királyi ukázzal feloszlatták. Új választások valószínűleg májusban lesznek.

— Február ötödikén kezdődik a színházi szezon. A noviszadi állami színház énekes személyzete február hó 5-én, kedden tartja első előadását a szuboticei városi színházban. Színre kerül Puccini operája, a »Toska«. A nagyhétre tervezett szezon folyamán vendégszerepelni fognak a beogradi királyi opera művésznői és művészei közül *Popova*, *Rogovszka* énekesnők, *Dranszal*, *Tomic* és *Riavec* énekművészek.

— Vonatösszeütközés Zsedniken. Csütörtökön éjjel a Novisadról induló 2793-as tehervonatba Zsednik állomáson, hibás váltóállítás következtében beleszaladt a Suboticáról induló 2623. számú tehervonat. Az összeütközés következtében mindkét mozdony és hozzájuk kapcsolt kalauz-kocsik erősen megrongálódtak. A karambol miatt a Novisad felől jövő nyorsvonat és a Suboticáról Novisad felé induló személyvonat csak nagy késéssel indulhattak.

— Németország gyapjút vásárolt Amerikában. A »Newyork Herald« értesülése szerint Németország százezer dollár értékű gyapjút vásárolt Amerikában.

— Titkos fegyverraktárt fedeztek fel Barcelonában. Madridból jelentik: A rendőrség Barcelonában egy titkos robbantószeraktárt fedezett fel. Számos embert letartóztattak.

— A terézpusztai gyilkosság a noviszadi ítélőtábla előtt. Novisadról jelentik: A novisadi ítélőtábla pénteken tárgyalta *Bodor József* tizen-négy éves földműveslegény gyilkossági ügyét, aki a múlt év februárjában villával agyonszurta *Sisulák Istvánt*. A becskeréki törvényszék a fiatalokorú gyilkost annak idején 15 évi fegyházra ítélte. Az ítélőtábla az elsőfoku ítéletet helyben hagyta.

— Nem szüntetik meg a tornyosi piacot. Szentáról jelentik: A szentai kereskedők és iparosok még régebben akciót indítottak annak érdekében, hogy a tornyosi piacot, mivel az elvonja Szentától a környékbeli vásárlókat, szüntessék be. A városi tanács most foglalkozott ezzel a kérelemmel és azzal az indokolással, hogy a tornyosi piacra szükség van, a kérelmet elutasította.

— Véres zavargások Japánban. Londonból jelentik: Tokióban politikai zavargások törtek ki. A kormány az egész rendőrséget mozgósította, hogy megakadályozza a vasutvonalak ellen tervezett merényleteket. Hír szerint huszonöt ellenzéki képviselő is a lázadók között harcol.

— Meghalt Bardeleben sakkmeister. Berlinből jelentik: Bardeleben világhírű német sakkmeister pénteken Berlinben 63 éves korában meghalt.

— A szuboticei Francia Klub második teadélutánja. Február hó 7-én, csütörtökön rendezte a szuboticei Francia Klub a második teadélutánját a Bárány-szálló télikertjében. A teadélutánra hivatalosak a Klub tagjai, azok hozzátartozói és az általuk meghívott vendégek.

— Lemond a magyar belügyminiszter? Budapesti jelentés szerint magyar politikai körökben az a hír terjedt el, hogy *Rakovszky Iván* belügyminiszter a legközelebbi napokban benyújtja lemondását. A hírrel kapcsolatban az a kombináció merült fel, hogy a Bethlen kormány a baloldalhoz közeledik és a kormány küszöbön álló rekonstrukciójának első lépése volna az ébredőkkel szimpatizáló *Rakovszky* belügyminiszter lemondása. Ezt a hírt eddig még nem erősítették meg.

— A baranyai menekültek szuboticei szervezete február 3-án, vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel taggyűlést tart a »Mozdony«-vendéglőben levő egyesületi helyiségben, fontos tárgysorozattal, amelyen a beogradi kongresszusról való beszámoló szerepel.

— Magyar műkedvelői előadások. A mai-idsői (kishegyesi) gazdakör február 2-án és 3-án tuc-cal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Géczy Istvánnak *Ami az erdő mesél* című népszínművét adják elő. A jövedelmet a szegény gyermekek felruházására fordítják. — A háttérrovoszelői iparos ifjuság február 2-án Berczik Árpád: *A papa* című népszínművét adja elő az ipartestület helyiségében.

Suboticei bálak. Az „Amatör” sport egyesület február 9-én tartja a Bárány szálló összes termeiben kabaréval egybekötött bálját. — Landau Juliska táncanárno február 26-án nagyszabású álarcosbált rendez a Bárány szálló téli kertjében. — A „Sand” sportegylet február 16-án álarcos bált rendez.

— A legöregebb velencei gondolás. Akik még emlékeznek a boldog jó időkre, amikor a nászutas párok obligát utja Velence volt, talán emlékeznek még az öreg fehérhajú gondolatokra. Girolamo Trevisan-ra, akit Velencében Wagner Richard gondolatának neveztek, Trevisan volt az, aki gondolóján vitte Wagnert, s mikor a zeneköltő beteg lett a lagunák vize nyolc napig volt az ágya mellett s végig nézte és végig könyvezte halálutját. Wagner öreg gondolatja, mint Velencéből jelentik 82 éves korában meghalt.

— A csantavéri jegyző bucsuja. Csütörtök este a csantavérek háttér terítékes bankettet adtak a Horgosra távozó jegyző Gavanszky Tosó és a Molról Csantavérre kinevezett Iskruljev Tosó tiszteletére. A banketten több felkészöntő hangzóit el.

— A népszövetség kártérítést ítélt meg az elűzött lengyelorszáki német telepeseknek: Londonból jelentik: A népszövetség a kisebbségi bizottság jelentése alapján megállapította, hogy a lengyel kormány kártérítést tartozik fizetni az elűzött német telepeseknek. A népszövetség a német kisebbségek petíciója alapján teljesen magáévá tette a nemzetiségük miatt ártatlanul károsult német nemzetiségek ügyét.

— Az európai ember új lakása. A mai keserves időkben is intenzív érdeklődés van minden iránt, ami a lakás, otthon a ház és a lakásujszóra vonatkozik. Ezt az érdeklődést van hivatva szolgálni a Darmstadtban (Németország) megjelenő *Innen Dekoration* című folyóirat, amelynek most megjelent januári száma a magyar olvasó közönséget különösen érdekelheti, mert ma minden az egész ipar Kozma Lajos magyar iparművész művészi értékű terveit közli. Egy urilölgy lakosztályát mutatja be Kozma, háló és öltözőszobát, egyes butorokat, metszéseket, kézmunkákat. A lap, amelyet nemcsak egész Európában, hanem San-Franciskótól — Tokióig s Algirtól — Sidney-ig olvasnak a magyar tervezőművészet dicsőségét hirdeti. Az *Innen-Dekoration* szerkesztője dr. Koch, udvari tanácsos s előfizetési ára 6 aranyárnyék egy negyedévre.

Adomány. Gombó Salamon Bačka-Topoláról a neki megállapított tiszteletdíjből 500 dinárt adományozott a Singer Bernát szeretetkórháznak.

Landau Juliska tánc-csoportjának elit jelmezestélye folyó hó 26-án a Bárány-szálló összes helyiségeiben.

A suboticei zsidó hitközség jelenlegi vezetőségének ellenzéki pártja értesíti t. híveit, hogy a választás napján a párt irodája Fránkl Ferenc fakereskedő irodájában Vermes-ház (a Narodna Bankkal szemben) lesz.

Már az egész város tudja, hogy a világhírű *Mein!* importüzletben Subotica, Halpác, a egicbb és legelőcsbb árut kapja. Kávét, teát, csokoládét, kakao, praline, keks, cognac, likőrök stb. stb. Győződjön meg egy próbabevásárlással.

LEGUJABB

Anglia elismerte Szovjetországot A szovjetkormány nagykövetet küld Londonba — Életbelépnek a két állam között megkötött szerződések

Ejfelután jelenti a *Bácsme gyei Napló* beogradi tudósítója: Szikratávirón érkezett jelentés szerint az angol kormány de iure elismerte az orosz Szovjetállamot.

Az angol kormány moszkvai ügyvivője pénteken délután megjelent Csicserinél, akinek átadta az angol kormány a Szovjetet elismerő jegyzékét, amely szerint annak elis-

merése a régi orosz birodalom egész területére kiterjed. A jegyzékben az angol kormány felszólítja a szovjet kormányt, hogy küldjön ügyvivőt Londonba.

Végül közli a jegyzék, hogy az elismeréssel egyidejűleg életbelépnek mindazon szerződések, amelyeket a két állam között már megkötöttek, de eddig még nem voltak érvényben.

— A szentai kereskedők a magas adók ellen. Szentáról jelentik: A szentai kereskedők memorandumot küldtek a pénzügyminiszternek, a melyben az indokolatlanul magas adók, kövezetvámok és helypénzek leszállítását kérik.

A suboticei zsidó Nőegylet hangversenye. A suboticei zsidó Nőegylet és Népkönyha március 1-én — nem mint előzőleg jelezve volt — február 22-én tartja nagyszabású hangversenyét. A jótékony célú hangverseny részletes programját a napokban hozza nyilvánosságra a vezetőség.

— Verekedés. Noviszadról jelentik: Tretter János összeveszett Rupcsán Andorral, akit verekedés közben késsel súlyosan megsebesített. Trettert letartóztatták.

A szentai tüzoltók közgyűlése. A szentai tüzoltók egyesülete szombaton, 2-án tartja rendes évi közgyűlést.

A Variete Trocadero február havilágerműsorát ne mulassa el megtekinteni ha jól és kellemesen akarja tölteni estét. — A műsor kiemelkedő számai: 3 Nehéz Zilóon virtuózok, Bibi csodakutyájával, Martino partnerkomikusok, az utólrhetetlen Wellmann-duo, Texasduo, amerikai excentrikum és stepp-táncok, Wifio fűtyművész stb. elsőrangú számok. — Előadások kezdete naponta 10 órakor. — Elsőrangú ételek, italok és pontos kiszolgálás várja a nagyérdemű közönséget.

Ami Önnek kell, az — Elsafluid! Ez az igazi háziszér, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Feiler V. Jenő gyógyszerész, Sábica-Donja, Centrál 185. sz. (Hrvatska).

A suboticei zsidó Patonász Egyesület folyó évi február 15-én délután fél 4 órai kezdettel a Bárány-szálló télikertjében mesedélutánt rendez.

»Messalina» az ujesztendő filmkirálya, Mosinger.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra utca 4. szám alatt, földemeleten, modern szépségpolás, arc-bőrhámlasztás, alkalmazható hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszerzappanok, arc-fehéritő- és szeplőkencsők stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.

Szövött függönyök (roletták) ablakokhoz minden szélességben és hosszúságban Krausz Edénél, Novisad.

Megkezdte hűtőhasait az italok királya: Champagne De Lossz.

Butorok. Chédők, hálók, uriszobák raktáron legelőcsbban Branchlernál Subotica, Halpác.

Stilusos beállítás. Felmező és estélyi felvételek Reményi fotostúdiójában készítenek. Subotica, Rudneva utca 4.

Mundus-szeker. Világhírű márka, egyedárusítás és nagybani raktár Krausz Ede, Novisad.

Butorok minden stílusban, csakis szolid kivitelben. Krausz Ede, Novisad.

SPORT

Elhalasztották az alszövetség ülését. A suboticei alszövetségnek pénteken kellett volna megtartania ülését, amely azonban közbejött akadályok miatt elmaradt. Az ülést hét-főn délután hat órakor fogják megtartani az alszövetség hivatalos helyiségében. Ezen az ülésen is fogják megválasztani az albizottsági tagokat. Szerdán este hat órakor a birói tanfolyamra jelentkezőket fogják összeírni az alszövetség helyiségében. Az alszövetség felhívja azokat, akik a birói tanfolyamon részt akarnak venni, hogy okvetlen jelenjenek meg felvétel végett.

A Suboticei Concordia közgyűlése. A suboticei Concordia február 3-án délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlést a Nemzeti szálló különtermeiben. Az egyesület vezetősége kéri a tagokat, hogy a közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

TÖZSDE

Noviszadi terménytőzsde, február 1. Csendes irányzat mellett a forgalom normális volt. A tőzsde hangulata szerint a közeli napokban az árak valószínűleg tovább gyengülnek. A tőzsde a mai naptól kezdve csupán irányárakat ad. Az irányárak következők: Buza, bácskai 342—345 dinár. Árpá 68—69 kg.-os 315—320. Tengeri, prompt 252,50—255 dinár, március áprilisra hajórakomány a Tiszán teljes kasszával 255 dinár, szerémi, ó tengeri 260 dinár, március-áprilisra duplikát kasszával 262,50 dinár, május-juniusra 265 dinár. Bab 680—685 dinár. Liszt 0-ás 530 dinár, 5-ös 410 dinár, 6-os 330 dinár, 7-es 280 dinár, 8-as 125 dinár. Korpa 160 dinár.

Beograd, február 1. Zárlat: Bécs 0.1215—0.1212, Budapest 0.30—0.28, Bukarest 43.50—43, Genf 14.94—14.92, London 370—369.50, Milano 3.76—3.75, Newyork 86—85.75, Páris 4.05—4.03, Prága 2.7825—2.48, Szófia 62.

Zürich, február 1. Zárlat: Newyork 576.25, London 24.82, Páris 26.95, Milano 25.1550, Prága 16.65, Budapest 0.0204, Beograd 6.70, Bukarest 2.90, Szófia 4.10, Bécs 0.0081 háromnegyed.

Budapest, február 1. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinar 380—405, Bukarest — Lei 168—180, London 140250—150250, Angol font 140550—150550, Milano 1425—1525, Lira 1455—1535, Newyork 32600—34900, Dollár 32750—35050, Páris 1500—1625, Frank 1540—1650, Prága — Szokol 941—1011.

Értéktőzsde. Tőzsde gyöngén indul, később megjavult. A kontrenin ártető kísérlete kudarcot ért. Tőzsdézárlat (ezer koronában): Bankok: Angol-magyar 93.50, Bosny. agrár 58, Földhitelb. 480, Hazai 240, Szlavon jelz. 43, Cseh

iparb. 22.50, Magyar Hétel 668, Jelzálog-hitel 132, Olaszbank 28, Mercur 27, Osztrák Hétel 191, Keresk. bank 1530. Takarékpénztárak: Belvárosi 42, Egyes. főv. 227, Alt. takaré 227, Mokár 220, Pesti hazai 4470. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 7600, Fonciére 340, Jég 235. Malmok: Back-malom 78, Borsod-miskolci 128, I. bpesti gm. 106, Gizella 55, Hungária 114, Királymalom 38. Bányák és tégla-gyárak: Beocsi 1225, Borsodi 152, Szentlőrinci 135, Cement 110, Szászvári 475, Kohó 1075, Istvántégla 52, Magnezit 3300, Aszfalt 51, Alt. kőszénb. 3000, Salgó 692, Ujlaki 250, Urkányi 940. Nyomdák: Athenaeum 272, Globus 60, Kunossy 26, Pallas 70. Vasművek és gépgyárak: Coburg 51, Gróf Csáky 22, Fegyver 1605, Ganz Dan. 5350, Ganz vill. 2250, Holherr 167, Kistarcsai 115, Lipták 16.50, Magyar acél 320, Rimamurányi 136, Roesemann 82, Schlick 98. Különléte vállalatok: Alt. gázizzó 16.50, Bárdi 14, Baróti 9, Bóni 92, Danica 126, Diana 10.50, Dorogi 23.50, Egész 49, Izzó 725, Horvát cukor 780, Gyapjúmosó 60, Részvényseri. 156, Fővárosi sör 33, Mútrágya 233, Kanton 8, Klein 9, Keleti 42, Klotild 120, Ligetszan. 24, Cukor 3825, Óstermelő 280, Pamut 320, Gummi 315, Szalámi 14.50, Vasútforg. 289, Mezőh. cukor 375, Interxim 30, Phöbus 45, Star-film 35, Szikra 72, Szeg. kend. 360, Telefon 194, Temesi sör 130, Unió színház 30. Faipari vállalatok: Guttman 840, Hazai fa 170, Honi fa 12.25, Malomsoky 16, Ofa 594, Szlavónia 92, Nasic 2350, Viktória bur. 9.50. Közlekedési vállalatok: Adria 760, Atlantika 44, Közuti 34, Délvasut 106, MPTR 442, Nova 135, Államvasut 450.

Özv. Némusák Pálné mint anyja és Némusák János mint unokaöcs, fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb fiu, illetve nagybácsi

NEMTUSÁK ISTVÁN

cipésmester

életének 38-ik évében, f. hó 1-én szerencsétlenség folytán, váratlanul elhunyt.

Drága halottunk hült tetemét a IV. kör, Palmaticeva ul. 169. sz. gyászházból, folyó hó 2-án, szombaton délután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a Bajai úti temetőbe.

Emlékét hiven őrizzük.

Subotica, 1924. február 1.

Özv. Némusák Pálné anyja, Némusák János, Rózsa, Lenke, Pál unokaöccsei és unokahugai, özv. Némusák Kálmáné sógoronje.

Az ideai táncslágerek:

Zsivánul nincs szebb tánc (Lo Jova), Blues Fox, Samson és Delila, Shikany, Thutenkanten Tango, Opium Valse erotique. Morvavetiz kiadás, mindenütt kapható.

Mindennemű új és használt zsakok, zsinegek, ponyvák, lótakarók, jutaszövetek, szalmatollzsakok 9438

legelőcsbban beszerezhetők

Schossberger i Hered

zsák-, ponyva-, zsinagnagykereskedő cégnél NOVISAD, Futoski put 13. sz. (az udvarban.) Telefon 531.

Sürgönycím: HESSIAN NOVISAD.

Saját villanyerőre berendezett zsák-kikészítő telep. Használt zsakok a legmagasabb áron vételnek. — KÖZÖN osztály: minden nagyságu ponyvák kikölcsonzése.

„MARIO LA” arc krém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik feledhetlen felelősséggel temetésén megjelentek és részvételükkel mértelen fájdalomukat enyhítették, ezúton mondok köszönetet.

Kladek Jenő.

VÁSÁROLJON a REITTER DROGERIÁBAN mert a legszolidabban és legpontosabban kiszolgálják.

Mindennemű pipere és háztartási cikkek nagy raktára. 9756

Értesítés.

Grünwald és Fischerné, adal cégből Fischer Miklósné közös megállapodás folytán kilépett. A cég a mai naptól kezdve kizárólagos tulajdonomat képezi s az eddigi társas cég összes kötelezettségeiért teljes szavatosságot vállalok.

Grünwald Sándor Ada.

707

Meghívó.

A Dr. Klein Adolf párt 100-as bizottságának tagjai felkéretnek, hogy szombaton febr. 2-án d. u. 6 órakor a „Zora” (volt Spitzer Ignác) vendéglőben megjelenni sziveskedjenek.

A végrehajtóbizottság.

Brüder Wurm, Prag VII

Gőzkazán berendezések ekonomizálása.

Elszigetelés patent Wurm rendszer szerint.

Nagy megtakarítás fűtőanyagban, csekély beszerzési költség. Tervezetek és mérnöki látogatás díjtalan. — S.H.S. képviselője

Ingenieur Rind, Freund & Dresner

D. D.

ZA INDUSTRIJSKE UREDJAJE

Zagreb, Zrinjski trg 1/IV. 9469

GAZDASÁGI BIRTOK

20 hold föld, kerttel, emeletes lakóházzal és gazdasági épületekkel, gyönyörű fekvéssel, a Zagreb-beograd vasutvonal egyik forgalmas pályaudvarával szemben. A birtokon jelenleg egy jól bevezetett szárnyas- és tojásexportüzlet működik, de alkalmas bármely üzletnek vagy iparnak is, kedvező feltételek mellett eladó vagy bérbeadó. Közelebbi felvilágosítással szolgál

MARKO FUHRMANN, SUNJA (HORVÁTOR SZAG)

MALOMTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE!

Eladók szabadon lengő 4—6 rétü új siksziták, 40 HP. szivógázmotor, 6 HP. benzinmotor. **KELEMEN MALOM ADA** Bácska. 717

ELADÓ

nagyon jó karban levő, a Nicholson gyárban 1905-ben gyártott 300 HP.

GŐZGÉP 719

mely egy 320 amp. 540 voltos változó áramu **dinamógéppel (Generatorral)**

van közvetlenül összekötve. Azonkívül ugyancsak eladó a Nicholson gyárban 1907-ben gyártott

2 GŐZKAZÁN

10 atmosféra nyomásos és egyenként 112 m² hőfelületű Boullier kazánok.

Az említett gépek és kazánok minden javítás nélkül azonnali használatra alkalmasak. A fenti géppálya erősebb gépekkel való kicserélése miatt adatik el és a rendes gyártáshoz mellé villanyvilágításra is alkalmas. — Bővebb felvilágosítással szolgál

ELSŐ HORVÁT TAKARÉPKÉPZETÁR IPAROSZTÁLYA ZAGREBBAN.

I-a tehér szlovéniai darabosmész

Portlandcement, Gipsz. 354

Mindennemű építési anyagot szállít

„SPONA”

építési anyagkereskedés Zagreb Trenkova ul. 6. Telefon 11-27.

Szőlőkarók

borovi és fenyőfából 1-25 m. és 1-50 méter hosszúságban KAPHATÓK:

„VARDA”

Industrija Drveta d. d. Lačarak, Srem. Mitrovica mellett. 618

WEITZENFELD ÉS TÁRSA SUBOTICA (BÁCSKA)

Táviratcim: KENDERIPAR

Iroda: Városi bérpalota

Telep; Sentai put

Alapítva: 1902

Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butorhuzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:

lópokrócot,

tűzoltó- és kerti

tömlőket, új lisztes,

gabonás, gyapju-, toll-, komló-

és szalmazsákokat, matrac- és roletta-

szöveteket jutából és lenből, mindennemű

háziásvázat, zsineget, kötelet és hevedereket.

Ponyva eladás és kölesönzés!

FÜZŐK

legújabb szabású halcsontos — halcsont nélküli gummi- és bebujszfűzők, melltartó, gyomorszorító

HASKÖTŐK

orvosok által legújabbán elismerés és ajánlott szabás szerint készítik. Vidékre slusz- és csipőmétrét után.

VIRÁG LEONTIN

Subotica, Kralj Aleksander ul. 11. szám. Nemzetivel szemben.

KÉPVISELŐKET

olaj szakmában keresünk

Vajdaság minden nagyobb községében bankgarancia mellett raktárakat és létesítünk. Ajánlatokat „OLAJ” jeligen a kiadóhivatal továbbít. 389

Üzlettársat keresek

ujjonnan berendezett vám- és kereskedelmi malmom export fellendítésére 200.000 dinártól 500.000 dinárig, ki a malom kereskedelmi osztály vezetését vállalná. Ajánlatok „Malomipar” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 714

Elsőrendű rendkívül szép TÖLGY

SZŐLLŐKARÓK

minden mennyiségben — vagon- és teherautó- és jútányos áron szállít

Gergely Samu fakereskedő V. Bečkerek Telefonszám 246. 391

„MAJDANU”

Boška Vujića 21. Telefonszám 122.

Ajánl minden mennyiségben vagon- és teherautó- és jútányos áron szállít. Kályhafűtésre karvini szén és osztrai kokszot a legolcsóbb napi áron.

CILINDER

(hasábszita) két darab, három méter hosszú, jó állapotban eladó és azonnali átvehető, Honig-féle hengergőzmalom Hovas és Forgács cégnél Bácska Topola. 560

KANADA

és más tengerentúli államoktól utasításokat ad. Személyesen ingyen. Levegőben 10 din. (bélyeg ellenében)

BIRO „AMERIKA”

Novisad, Kralj Petra ulica 11. (Telefonszám 25.)

FAKERESKEDŐK RÉSZÉRE

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A

KOVINI BANK R. T.

faosztálya Kevin (Banat)

Fűrész-, építőanyag úgy kemény mint puhafában, gömbfa, székesszka mindenkor raktáron. Kívánatra minden méret vágatik. Eladás engros és detailban.

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyítja. Kapható: Landauer Drogeria Subotica

WEISZ JENŐ kefeárugyára

Subotica, Telefonsz. 138. AJÁNLIJA KITÜNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVÜLI KEPE, ECSET, SEPRŐ, MALOMKEPE GYÁRTMÁNYAIT

Közvetítő január 31-től csütörtökig vasárnapig

Az ezred leánya

Gráma 8 felvonásban.

Főszereplő: Priscilla Dean

LEVELEZÉS

Két barna kutól két szöke esodának levél van a kiadóban. 730

FOGLALKOZÁS

Ugyes varróleány, aki a sarkakészítéshez ért, azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 727

Szakácsnő, megbízható, als családhoz, azonnaira keresetetik. Cim a kiadóban. 680

Fémnyomó (Metall-drucker), elsőrangú munkás, állandó munkára felvétetik. Fazy és Weimer Subotica. 725

Júzerláv alattvalók ha Budapestre jöttök, minden ingatlanforgalmi és pénzügyi dolgokban forduljatok teljes bizalommal a Magyar Köztisztviselők és Alkalmozottak Takarékpénztár Ingatlanforgalmi Főosztályához. Osztályvezető: Heumann József okl. gazda Rákóczi-ut 76. szám. —

Telefon: József 135-32. József 60-40.

Ugyes fiatal helyisége, elsőrendű munkás, állandó alkalmazásra keresetetik. Szokely József herbély és fodrász, Apatin. Az illetőnek alkalma nyílik a női fodrászatot is megtanulni.

Szönyegszövő telepek alkalmas világos helyiséget keres

Fortuna hirdető Skotus Vitor 5.

Jüdin, mit guten Zeugnissen, perfekt im Deutschen, wird zu sofortigem Eintritt nach Senta zu einem 6-jährigen Mädchen und 5-jährigen Buben gesucht. Offerte mit Photographie erbeten. Adresse in der Administration. 674

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy azó 1 dinár, vastagbetűs és címzés kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonta 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokért választékos melléklet.

Jó bizonyítványokkal rendelkező zsidó nő keresetetik, aki perfect német. Sentára, azonnali belépéssel, egy 6 éves kisfiúval és 5 éves kisfiú mellett. Fényképes amlatok kéretnek. Cim a kiadóban. 67

Utazó, bel- és külföldi szében, fűrészt és építési anyagokban teljes szakmerettel, Serb, német, magyar nyelvtudással, állást keres. Megkeresések Berta vállalat, V. Péckerék főpostával átellenben. 709

Ha jó és olcsó KARPITOS munkát akar, forduljon

Nagy Gyula kárpitos

Sekolska utcában, aki a legszébb kárpitos munkát, javításokat és paplanokat készít

Eladó egy antik gyöngyházbetétes szalon garnitúra, — továbbá gyöngyörök, ebédli, moket divány, szék és egy használt bőr kinyaraltura. 8974

Prodistanó, ki szerbül beszél és egyszerű könyvvel érti, felvétetik Fischer Ernő cégnél, Pašićeva uica 3. 694

Periekt szerb német fiatalember mint levelező állást keres. »Szerb« jelige alatt a kiadóra. 744

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 8-as magánjáró cséplőkészlet, 6 HP benzínmotor, 6 lyukas kukoricamorzsoló, Kovács Pál gépész, St. Kanizsa. 731

Egy ház eladó Grosz fűszerkereskedő mellett Mucsi-telepen. Érdeklődni lehet özv. Övári Jánosnál, VI. Szt. Gergely uicán 48. 742

Eladó sürgő elszámolás miatt jókaban lévő cséplőgarnitúra, 8 HP, Marschal-105 mobil 6 HP főfűrészesével, Baricza József Mol. Bácska. 710

Eladó tenyészbikák két éves, kiválóan szép, magyaraita tenyészbikák eladók a múlt gazdájában. Vasúttállomás Bačka-Topola (Fiaker). 716

Üzleti könyvek

Levélpapírok
Névjegyek

minden kivételben legolcsóbban és nagy választékban kaphatók

Heumann Mór

könyv-, papír- és írószerszerkereskedés Subotica, Jelašićeva uica 1

Homokintó, féderes hintó eladó Radošić kocsigyáránál, Cara Lazarević uica (Fizias-utca). 726

Szakmár János Debő 92. számú háza nagy kapa földdel szabadkészből eladó. Venni szándékozók Barta Istvánnál, Jelenkezen február hó 2. és 3-án délután Radonovácon. 735

Veszek minden mennyiségben bármilyen állapotban lévő használt és új vasrudákat. Cimeket a kiadóra kérek. 724

Eladó egy 8 HP nyersclimotor darálóval együtt és 4 HP benzínmotor. — Buchner Frigyes, Kula.

Eladó 1 drb. alig használt, talpon álló Eiserinka kompozó. Hengerfalom, Malidíós. 567

Jegygyűrűk és menyasszonyajándékok a legolcsóbban kaphatók

ÁDÁM

ékszerezésnél Subotica Rudics uica 6. Tört aranyért a legtöbbet fizetek. 6438

Eladó 1912-beli, 8 HP, eredeti Hofherr magánjáró, 54 colos Hofherr-cséplővel, gyári elevátorral és teljes felszereléssel. Cim: Csaparada József, Bač. 615

Modern ebédli olcsón eladó. Weimer, Skotus Vitor uica 11. 532

január 31-től csütörtökig február 3-ig vasárnapig

Lifka

LENGYELVÉR

I-5 rész. Esztrath Natália világhírű regénye után Főszereplők:

Bojda Juci, Petrović Szvatiszlav, Lóth Ila, Szécsi F.

8-10 vaggon napi teljesítményű kukoricamorzsoló eladó. Raczko Mihály gépraktára Subotica. Telefon 193. 570

Fiatalk munkáslányok szönyegszövő munkára felvétetnek.

Cim: Fortuna hirdető Skotus Vitor 5.

Eladó négy lánca ugar föld sándor villamos végállomástól 5 pernyire. — Komlótermelésnek is alkalmas. Lánconként is, eladó. Bővebbet a kiadóban. 626

Női felöltő, ferfi raglán, gazdászokabát, finom öltönyök, brigesszek és fiuruhák február 10-ig kiadott 10%-kal olcsóbban Eiser Izsóval, barátok-temploma során. 684

Megvételre keresünk két drb. jókaban lévő revolverprést, Bata téglagyár, St. Kanizsa. 715

Eladó egy 8 HP magánjáró cséplő elevátorral és teljes felszereléssel, nyolc éves. Kovarik cseh gyártmány. — Felvilágosítással szolgál a Vojvodina Bank Rt. fiókja, Srboban 713

Kovácsmühely teljes felszereléssel eladó. Ugyanott lakás van. Cim a kiadóban. 684

VOJVOVINAI DOKUMENTAR

Subotica, Sndarevićeva uica 94. Telefon 421.

Legtöbbszörben és legolcsóbban kaphatók cukorkák, szappanok, gyógszer-, poude- és mindenféle KARTONDOBOZT. — Gyors és pontos szállítás!

KÜLÖNFÉLE

SZÓDAVIZET

legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhöz bármikébe. »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 193

Uj zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezetű, remek hanggal. Wirth, Arszte Produktiv, Stingl, Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. Kain hangszerész, városi székház. 7451

Két kisebb raktárhelyiség azonnali kiadó Zrímski trg 24. szám alatt, ahol értekezni lehet a délelőtti órákban a bérbeadó háztulajdonossal. 645

A posta mellett száraz pinceraktár azonnali kiadó. Tudakezemi lehet Odry i Drugovi cégnél. 700

Irodahelyiséget keresünk a belvárosban, mely két szobából áll, vagy nagyobb irodahelyiség. Amlatok Interreklam D. D. Subotica, Zrímski trg 2 intézendők. 683

ELADOK

6-os, 8-as javított magánjáró cséplőgarnitúrákat, külön cséplőket, lokomobilokat.

VESZEK

használt garnitúrákat, külön cséplőket és lokomobilokat.

VADÓCZ KÁROLY

B.-Topola.

Szenved hajléktalanságban? Fejkorpában? vagy fejeviszkezettségben? Tegyen kísérletet a »Nyirfahajvizel« (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Kapható Illés-gyógszertárban, a főpostával szemben.

ARANYAT

ezüstöt és brilliáns-ékszereket a legmagasabb áron veszünk. Pátkay, Ivan Antunovic uica br. 4. i. l. (Hartman-palota, a vasutnál). 247

Haszonbérbe kiadó a volt Raczko-szállásos a Reinitz-falu mellett, 20 kapa volt herérföld, felszántva és frissen trágyázva, kapánként, krumpli alá. 682

Üzlethelyiség fűszerkereskedéssel vagy anélkül kiadó. Cim a kiadóban. 746

EREDETI GANZ HENGERSZÉKEK

siksziták, komplett malomberendezések

előnyös árak és feltételek mellett

„RECORD“

IPARI és KERESKEDELMi R.T.

Osijek, Beogradska uica 2. szám.

Sürgönycim: Record Telefon: 86 szám.

Fiók: Vinkovci

Szőlőtulajdonosok és kertkedvelők

figyelmébe!

Remek nemesített szőlőtőkét legprimább növesszel és gyökerekkel, Riparia Portalis-ra nemesítve a legkedveltebb fajokban, ameddig a készlet tart, ajánljuk a legolcsóbb áron. Tőkénk versenymentesek és épen ezért a máshonnan ajánlott silány tőkékkel nem hasonlíthatók össze. Ajánljuk továbbá mindenféle faiskolacikket, rózsat, stb., rendkívül nagy választékban. Kívánatra megküldjük bő tartalmu katalógusunkat. Legjobb kiszolgáltatást és különösen figyelmes csomagolást biztosítunk.

SZERB KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓK

I. M. GEORGIEVIĆ és TESTVÉRE

kertnagyüzem, rózsá-, fa- és szőlőtökeiskola

BELA-CRKVA, BANAT